QGIS szerkesztések (2.x verzió) Összeállította: dr. Siki Zoltán

A QGIS az asztali térinformatikai szoftverekben szokásos vektor szerkesztési műveleteket biztosítja. A pontos szerkesztéshez célszerű a tolerancia beállításokat áttekinteni.

Tolerancia beállítások

A töréspontok szerkesztése előtt be kell állítani a tárgyrasztert (szerkesztési toleranciát). Ez azt jelenti, ha például egy korábban bevitt töréspont közelében a tolerancia értéknél kisebb távolságba kattintunk, akkor a töréspont koordinátáját használja a program

A teljes projektre vonatkozó toleranciát a menüből a **Beállítások/Beállítások...** párbeszédablak Digitalizálás fülén állíthatja be.

🥨 Beállítások Digitalizá	ilás					? 🗙
Általános Rendszer Adatforrások Megjelenítés Térkép és jelmagyarázat	Elem létrehozás Attribútum űrlap elrejtése az elem létrehozás után Használd az utoljára bevitt értéket Geometria ellenőrzése Gumiszalag Vonalvastagság Vonal szín	QG	;15			
Térkép eszközök Szerkesztő Digitalizálás GDAL Vetület	Tárgyraszter Tárgyraszter beállítások dokkolt ablakba (QGIS újraindítását igény Alapértelmezett tárgyraszter mód Alapértelmezett tárgyraszter tolerancia Keresési sugár a töréspont szerkesztéshez Töréspont jelek	/li) Ki 0,0 10,	Ki 0,00000 🔷 térkép egységek 10,00000 🗣 pixelek			
Helyi beállítás	X Markerek megjelenítése csak a szelektált elemekhez Jel stílus Jelméret		Kereszt 3			•
	✓ Eltolt vonal eszköz Összekötés stílus Negyedelő szegmensek Hegyes csatlakozás korlát	Le 8 5,	ekerekîtett ,00			<
			ок	Mégs	em S	úgó

A tárgyraszter mezőben megadható értékek:

Opció	Leírás
Alapértelmezett tárgyraszter mód	<i>Törésponthoz</i> – a közelben lévő töréspontra ugrás <i>Szakaszhoz</i> -a közelben lévő szakasz legközelebbi pontjára (két töréspont között is) ugrás <i>Törésponthoz és szakaszhoz</i> – a fenti két lehetőség együttes alkalmazása
Tárgyraszter tolerancia	A tolerancia értéket térképi vagy képernyő egységekben adhatja meg, a képernyő egységek függetlenek az aktuális nagyítástól és a vetületi rendszertől.
Keresési sugár a Ezt a tolerancia értéket használja a program a töréspontok szerkesztésre	

töréspontok	kiválasztásakor.
szerkesztéshez	

A szerkesztéshez lényeges lehet a **Beállítások/Beállítások** menüpont párbeszédablakában a **Digitalizálás** fülön a *Töréspont jelek* beállítások. A szerkeszthető rétegen az összes töréspontban megjelenik a kiválasztott jel, ez sokszor (főleg kisebb nagyításnál) áttekinthetetlenné teheti a megjelenített térképet. A *Markerek megjelenítése csak a szelektált elemekhez* opció kiválasztása után csak a szelektált elemeken jelennek meg a töréspont jelek. A *Felbukkanó ablak tiltása az egyes elemek létrehozása után* opció szabályozza, hogy az új térképi elemek után automatikusan megjelenik-e az attribútumok kitöltésére szolgáló párbeszédablak.

A másik megoldás a tárgyraszter rétegenkénti beállítása. Ezt a **Beállítások/Tárgyraszter beállítások** menüpont kiválasztása után állíthatja be.

🦸 Tárgyraszter beállítások 🔹 💽 🔀							
		Réteg	Mód		Tolerancia	Egységek	Nincs metszés
	×	csapadek	törésponthoz	•	2.000000	térkép egységek 🔻	×
	×	folyo	törésponthoz és szakaszhoz	•	10	pixelek 🔻	
		orszag	törésponthoz és szakaszhoz	•	0.000000	térkép egységek 🔻	
	Topológikus szerkesztés Metszés tárgyraszter OK Mégsem Alkalmaz						

A tárgyrasztert rétegenkénti beállításainál a felület típusú rétegeknél beállíthatja a *Nincs metszés* opciót. Ez könnyebbé teszi a felület rétegek bővítését, elegendő az új határvonalat berajzolni a meglévő elemek mellé.

A rétegekre vonatkozó beállítások felülbírálják az általános beállításokat.

Szerkesztés megkezdése

A réteget szerkeszthetővé kell tenni, hogy a tartalmát módosítani tudjuk, a Digitalizálás eszközsoron nyomja be a ceruzát ábrázoló gombot . Egyszerre több rétegre is beállíthatjuk a szerkeszthetőséget, de ezek közül egyszerre csak egy réteg, az aktuális réteg szerkeszthető. Az aktuális réteget a réteg listában választhatja ki, kattintson a réteg nevére. A módosításokat nem menti a program a háttértárolóra amíg a szerkeszthetőséget meg nem szüntetjük a rétegen.

Szerkesztési műveletek

A szerkesztési műveleteket két eszköztár tartalmazza a Digitalizálás és a Haladó digitalizálás eszközsor.

Ikon	Funkció	Leírás
<i>W</i> .	Több rétegre vonatkozó műveletek	Szelektált vagy az összes réteg mentése, módosítások visszavonása
	Szerkesztés be/ki	Az aktuális rétegre a szerkeszthetőség bekapcsolása illetve kikapcsolása, az eszköz benyomott helyzete jelenti a szerkeszthető állapotot.

Digitalizálás eszköztár

	Felület digitalizálás	Új felület elem hozzáadása a réteghez, a pontos csatlakozásokhoz a szerkesztési toleranciát be kell állítani. Kattintson sorban az elem töréspontjaiba, a jobb egérgombbal kattintson a bevitel befejezéséhez.			
V	Törtvonal digitalizálás	Új törtvonal elem hozzáadása a réteghez, a pontos csatlakozásokhoz a szerkesztési toleranciát be kell állítani. Kattintson sorban az elem töréspontjaiba, a jobb egérgombbal kattintson a bevitel befejezéséhez.			
° 0 8	Pont digitalizálás	Új pont létrehozása a rétegen. Az eszköz kiválasztása után kattintson a térképbe, a pont megadásához.			
	Elem mozgatása	Az aktuális rétegen lévő elem mozgatása, az eszköz kiválasztása után kattintson a mozgatandó elemre és az egérgomb nyomva tartása mellett húzza az új pozícióba a rajzi elemet.			
12	Csomópont eszköz	Vonalas és felület elemek töréspontjainak szerkesztése. Az eszközzel töréspontokat mozgathat, törölhet illetve új töréspontot szúrhat be. Az eszköz kiválasztása után először kattintson a módosítandó elemre, a töréspontok piros négyzettel jelennek meg. Ezután a következő lehetőségei vannak: Töréspont törlése : kattintson a törlendő töréspontra, kékre változik a négyzet színe, majd nyomja meg a Delete billentyűt a klaviatúrán. Töréspont mozgatása : kattintson a mozgatandó töréspontra, kékre változik a négyzet színe, az egérgomb nyomva tartása mellett húzza az új pozícióba a töréspontot. Ha egy szakaszra kattint akkor a szakasz két végpontját együtt mozgathatja. Több töréspontot is kiválaszthat a Ctrl billentyű nyomvatartása közben kattint a pontra. Új töréspont bevitele : kattintson duplán arra a szakaszra, melyet új törésponttal akar bővíteni			
	Szelektáltak törlése	A szelektál elemek törlése. A szelekció eszközt az Attribútumok eszközsorban találja meg			
×	Elemek vágólapra mozgatása	A szelektál elemek vágólapra másolása és a rétegből törlése.			
	Elemek vágólapra másolása	A szelektál elemek vágólapra másolása, az elemek megmaradnak a forrás rétegben is.			
	Elemek beillesztése vágólapról	A vágólapra átvitt elemek beillesztése az aktuális szerkeszthető rétegre.			

Ikon	Funkció	Leírás
P	Visszavon Előző szerkesztési művelet visszavonása.	
	Ismét	Visszavon szerkesztési művelet újbóli végrehajtása.
	Forgatás Elem forgatása a súlypont körül.	
2		

T	Elem egyszerűsítés	Az eszköz kiválasztása után kattintson az egyszerűsítendő törtvonal elemre vagy felület elembe. A vonal színe pirosra változik és egy tolóka jelenik meg. A tolóka mozgatásával a töréspontok száma csökkenthető, amikor elégedett az eredménnyel kattintson az OK gombra.
	Gyűrű hozzáadás	Egy létező felület belsejéből egy sziget kivágása. Az eszköz kiválasztása után kattintson sorban a sziget töréspontjaiba, a befejezéshez a jobb egérgombbal kattintson.
22	Rész hozzáadás	Egy létező felülethez újabb rész hozzáadása. Az új résznek a létező felületen kívül kell lennie. Az eszköz kiválasztása előtt szelektálnia kell a bővítendő elemet, majd kattintson sorban az új rész töréspontjaiba, a befejezéshez a jobb egérgombbal kattintson.
R	Gyűrű kitöltés	Egy létező elemből egy sziget kivágása, úgy hogy a szigetből egy új elem jön létre. Az eszköz kiválasztása után kattintson sorban a sziget töréspontjaiba, a befejezéshez a jobb egérgombbal kattintson.
	Gyűrű törlés	Egy létező felület belsejében lévő sziget törlése. Az eszköz kiválasztása után kattintson a belső rész egy töréspontjába.
8	Rész törlés	Egy több részből álló felület elem egy részének törlése. Az eszköz kiválasztása után kattintson a törlendő rész egy töréspontjába.
\sim	Elem módosítás	Egy törtvonal vagy felület elem alakjának módosítása. Az eszközzel rajzolt törtvonal helyettesíti a metszett elem metszéspontok közötti szakaszát.
	Görbe eltolás	
R	Elemek darabolása	A szelektált vagy az összes elem darabolása egy törtvonallal. Az eszköz kiválasztása után kattintson a vágó törtvonal töréspontjaiba, a bevitel végén a jobb egérgombbal kattintson.
R	Részek darabolása	Az elem rész darabolása, új elem nem jön létre.
œ~	Szelektált elemek összevonása	Több törtvonal vagy felület elem egyesítése. Szelektálja az egyesítendő elemeket majd válassza ki az eszközt. A megjelenő párbeszédablakban szerkeszthető az összevont elem attribútumai.
C	Pont szimbólum forgatás	

A geometriai feltételekkel (merőleges, párhuzamos, stb.) történő szerkesztésekhez a CAD Tools és a CAD Input modulok használhatók.